Nær en halv million krigsrammede syrere er gravide:

Føder i bomberegn

SEX: Lama Mouakea fra det syriske familieplanleggingsforbundet og Dan Baker fra FNs befolkningsfond jobber for syreres seksuelle og reproduktive helse.

SYRIA

Av Sissel Henriksen

– Det er ikke slik at familieplanlegging er noe folk ikke er opptatt av i en krisesituasjon, eller at folk ikke har sex når det er krig, sier Dan Baker, regional humanitær koordinator for FNs befolkningsfond UNFPA.

Med base i Jordan står han daglig på for å hjelpe syrere både i deres hjemland og på flukt. Denne uka deltok Baker på et seminar i Oslo om seksuelle og reproduktive rettigheter sammen med Lama Mouakea, leder for det syriske familieplanleggingsforbundet SFPA.

RÅDGIVNING: Det syriske familieplanleggingsforbundet SFPA driver utstrakt virksomhet i det krigsrammede Syria, blant annet ved undervisning og rådgivning om helsespørsmål knyttet til svangerskap og fødsel.

FOTO: SFPA/IPPF

Blir bombemål

UNFPAs helsetilbud utenfor regjeringskontrollerte områder blir ofte bombemål, forteller Dan Baker.

– Siden januar i år har det vært 101 angrep mot helsearbeidere. Som følge av dette skjer så mye som 75 prosent av fødslene nå ikke i helseinstitusjoner. Og kan du tenke deg: I hele Øst-Aleppo er det nå bare en gynekolog og anslagsvis 7500 gravide kvinner. At flere og flere kvinner mangler helsehjelp ved fødsel betyr at flere vil dø, sier Baker i UNFPA.

Både UNFPA og SFPA samarbeider med syriske myndigheter.

– Vi blir sett som en av de viktigste tilbydere av reproduktive helse- og rådgivningstjenester i Syria, siden vi har tillit fra helsedepartementet og partnerskap med FN og andre organisasjoner. Derfor har vi hatt mulighet til å utvide vårt tilbud, selv om virkeligheten vår har endret seg totalt siden 2011, forteller Lama Mouakea i SFPA.

Organisasjonen har økt antall stasjonære klinikker fra 21 i 2011 til 69 i år. Antall mobile team har økt fra null i 2011 til 48 nå.

Fast i ingenmannsland

UNFPA jobber også blant flyktninger i Syrias naboland.

– Syria-flyktningenes situasjon varierer veldig fra land til land. I noen land, som Tyrkia, får de tilgang til statlige helsetjenester og trenger ikke hjelp fra FN. I Jordan og Irak er der store leire, der det internasjonale samfunnet står for det meste, sier han.

I Zaatari-leiren i Jordan bor det nå 70.000 flyktninger.

Lama Mouakea

– Der er UNFPA nå den eneste organisasjonen som sørger for trygg fødselshjelp. Siden vi begynte med dette er det født 6500 barn, og ingen mødre har dødd. På grensen mellom Syria og Jordan sitter 70.000 flyktninger fast i ingenmannsland, uten noen som helst tjenester. Minst ni kvinner har dødd i fødsel der det siste halvåret. Det viser hvor livsviktig det er å ha tilbud om forsvarlig fødselshjelp.

Trenger helsetilbud

Baker understreket på seminaret at folk som rammes av krig og krise har like mye rett som andre til familieplanlegging og helsehjelp knyttet til svangerskap og fødsel.

– Syria er ikke annerledes enn andre land. Behovene er bare så mye større, sier han og viser til at 13,5 millioner inne i Syria er avhengig av nødhjelp.

– 1,2 millioner av dem er jenter og kvinner i reproduktiv alder. 360.000 av disse igjen er gravide og skal føde i løpet av de neste månedene. Utenfor Syria er 4,8 millioner på flukt. 1,2 millioner er jenter og kvinner i fruktbar alder, og over 80.000 av disse er gravide. Ved siden av vann, mat, husrom og generelt helsetilbud, så er helseomsorg knyttet til svangerskap og fødsel en av de viktigste tingene å sikre, sier Baker.

Han viser til at det fortsatt er et fungerende helsesystem og en fungerende helseadministrasjon i Syria.

– SFPA, Syrisk Røde Halvmåne og andre organisasjoner jobber godt i regjeringskontrollerte områder. I Damaskus har jeg besøkt fire velfungerende SFPA-klinikker. UNFPA har mange team i Syria, og bare i oktober bisto vi ved 20.000 fødsler. Vi og våre partnere gjør mye, men det gjøres likevel for lite i forhold til behovet.

Dan Baker understreker at kjønnsbasert vold, vold mot kvinner, er tett knyttet til reproduktiv helse.

– Selv om seksuell vold heldigvis hittil ikke har vært brukt som krigsmetode i krigen i Syria, så har vi sett en økning i vold mot kvinner generelt. Det gjelder vold i nære relasjoner, barneekteskap og tvangsekteskap, sier han.

sissel.henriksen@klassekampen.no

FAKTA

IPPF og UNFPA:

- International Planned Parenthood Federation (IPPF) er verdens største ikke-statlige organisasjon som jobber med seksuelle og reproduktive rettigheter.
- IPPF er paraplyorganisasjon for 160 nasjonale medlemsorganisasjoner. SFPA (Syrian Family Planning Association) er IPPFs avdeling i Syria. Sex og Politikk er IPPFs avdeling i Norge.
- UNFPA er et FN-organ som arbeider med befolknings- og utviklingsspørsmål med vekt på seksuell og reproduktiv helse, samt likestilling.

SØN 4.12 KL. 18 | 90,-/60,-

Den uklassifiserbare

Anne Carson
og Robert Currie
Performance basert på
Carsons diktsamling *Float*
og samtale med
Linn Ullmann

ONS–TORS 7.–8.12 KL. 18 | 50,-

De store debutantdagene

Årets skjønnlitterære debutanter leser selv
og presenteres av Vigdis Hjorth, Mona Høvring,
Frode Grytten, Selma Lønning Aarø m.fl.

Litteraturhuset
www.litteraturhuset.no